

Verslag van werkzaamheden over het verslagjaar 2014 van de visitatiecommissie van de Stichting Pensioenfonds van de KAS BANK

1. Inleiding

1.1 *Typering fonds*

Pensioenfonds KAS BANK is verbonden aan een professionele financiële dienstverlener opererend in de financiële en pensioenmarkt. Het paritaire bestuur bestaat nu uit zes bestuurders, allen werkzaam (of werkzaam geweest) bij KAS BANK. Dit impliceert dat er sprake is van bestuurders, die ook dagelijks in hun hoofdfunctie betrokken zijn (geweest) bij processen die bij pensioenfondsen voorkomen.

1.2 *Typering intern toezicht, gevolgde benoemingsprocedure, bemensing*

Het bestuur heeft in 2009 gekozen voor het instellen van een visitatiecommissie, die jaarlijks visiteert.

De visitatiecommissie functioneert als college en heeft de heer Adriaan Heuzinkveld, Manager Human Resources Koninklijke Gazelle NV en bestuurslid Pensioenfonds Pon aangewezen als voorzitter. Het voorzitterschap wordt bij toerbeurt vervuld. De overige leden zijn de heren Piet Molenaar RBA, directeur van Allianz Global Investors, en mr. Eric Uijen, algemeen directeur/voorzitter uitvoerend bestuur bij Pensioenfonds van de Metalekro (PME). De commissie werkt aan de hand van een door het bestuur vastgesteld reglement.

De commissie heeft een rooster van aftreden opgesteld, dat er als volgt uitziet:

- Adriaan Heuzinkveld: afloop 2e termijn 1 januari 2018;
- Piet Molenaar: afloop 2e termijn 1 januari 2019;
- Eric Uijen: afloop 2e termijn 1 januari 2017.

De visitatiecommissie evalueert jaarlijks het eigen functioneren. Hierover zal worden gerapporteerd aan het bestuur.

1.3 *Typering functioneren governance*

Het functioneren van organisaties, in welke vorm dan ook, is gebaat bij goede governance. Goede governance vergroot de effectiviteit, legitimeert ten opzichte van de belanghebbenden, en helpt uitwassen te voorkomen. Goede governance krijgt gestalte in de juiste checks & balances tussen de functies bestuur, verantwoording en intern toezicht.

2. Opdracht , werkzaamheden en werkwijze visitatiecommissie

2.1 Algemene opdracht

De visitatiecommissie rekent tot haar taak om het bestuur te beoordelen op de afwegingen, die het maakt om een goed bestuur te kunnen zijn. Hierbij gaat het met name om het beoordelen van beleids- en bestuursprocedures, bestuursprocessen en de “checks and balances” binnen het fonds, de wijze waarop het fonds wordt aangestuurd en de wijze waarop door het bestuur wordt omgegaan met de risico's op de (middel-)lange termijn.

2.2 Eventuele specifieke aandachtspunten in het verslagjaar.

Bij de aanvang van de visitatie over het verslagjaar 2014 zijn door het bestuur van het pensioenfonds enkele speciale aandachtsgebieden geformuleerd; het verzoek was om speciale aandacht te besteden aan drie thema's:

- het proces en de afwegingen rondom de oprichting van een APF waaraan KAS BANK mogelijk gaat deelnemen en de rol van het bestuur daarin.
- de overgang naar AZL als dienstverlener voor de administratie van het fonds.
- de invoering van het nieuwe Financieel Toetsingskader (FTK) en de wijze waarop het bestuur hiermee is omgegaan.

3. Werkwijze intern toezicht

3.1 Beschrijving aanpak intern toezicht

De commissie is als volgt te werk gegaan. De commissie heeft kennis genomen van een groot aantal documenten (zie bijlage 1). Zij heeft op 25 maart, 11 mei en 29 mei 2015 uitgebreide gesprekken gevoerd met het bestuur over de algemene gang van zaken in 2014 en meer specifiek over de drie benoemde thema's van de visitatie over 2014. Ook werd teruggekeken naar de aanbevelingen die de commissie in het afgelopen jaar heeft gedaan. Het bestuur is uitgebreid ingegaan op alle gebeurtenissen en ontwikkelingen die zich hebben voorgedaan. De commissie heeft op 29 mei 2015 in conceptvorm de bevindingen en aanbevelingen uit het conceptrapport van de commissie besproken met het bestuur.

De visitatiecommissie heeft op 11 mei ter kennismaking individueel gesproken met het nieuwe bestuurslid de heer Jan Voskuilen en beoogd nieuw bestuurslid de heer Pol de Jaeger (op dat moment lag de aanvraag ter goedkeuring voor bij DNB).

Op 29 mei 2015 heeft de visitatiecommissie individueel gesproken met de heren Rob Kok en Nico van Leeuwen van het verantwoordingsorgaan. Doel van deze gesprekken was om de commissie inzicht te geven in de visie van het verantwoordingsorgaan op het functioneren van het bestuur, de wijze waarop het bestuur omgaat met belangrijke zaken zoals de mogelijke deelname aan een APF, de invoering van het nieuwe FTK en de afweging van belangen.

3.2 Ondersteuning vanuit het fonds

De commissie heeft ondersteuning gekregen van de ambtelijk secretaris van het fonds, mevrouw Dianne Bannet.

3.4 Gehanteerd normenkader

De visitatiecommissie werkt aan de hand van de VITP-Toezichtcode 2014. De code verzoekt het interne toezicht de normen van de VITP- Toezichtcode toe te passen en (in het jaarverslag) deugdelijk gemotiveerd uiteen te zetten indien een norm niet (volledig) is toegepast ("pas toe of leg uit").

4. Weergave van waarnemingen

4.1 Algemene ontwikkelingen

De financiële situatie van het fonds is in het verslagjaar opnieuw verbeterd. De dekkingsgraad van ultimo 2013 naar 113,6% naar 119% (beleidsdekkingsgraad). Aan gepensioneerden en slapers is in 2014 een indexatie verstrekt van 0,4%. Actieven kregen een verhoging van 0,8 % van hun rechten. De indexatiebesluiten zijn een uitvloeisel van het in 2013 ingezette indexatiebeleid.

4.2 Governance

De visitatiecommissie is in de gelukkige omstandigheid, dat alhoewel zij slechts één keer per jaar een paar ontmoetingen met het bestuur heeft, zij toch gedurende de reeks jaren dat er nu gevisiteerd wordt een beeld kan hebben over de wijze waarop het bestuur van het fonds gedurende al deze jaren opereert.

De aanbevelingen van de visitatiecommissie uit de vorige visitaties zijn overgenomen of hebben de aandacht die zij verdienen.

In het kader van de Wet versterking bestuur pensioenfondsen heeft het bestuur gekozen voor het paritaire model. Het bestuur is na het vertrek van de heer Ard de Wit aangevuld met Jan Voskuilen die namens de gepensioneerden, na verkiezing, deel uitmaakt van het bestuur.

Het verantwoordings- en deelnemersorgaan zijn samen gevoegd. Het bestuur heeft frequent contact met het verantwoordingsorgaan, waardoor zij optimaal geïnformeerd is en meegenomen worden in de belangrijkste beleidsdossiers. Nadeel van deze werkwijze kan zijn dat de formele procedures tussen bestuur en verantwoordingsorgaan wat minder nadrukkelijk uitgevoerd worden.

Het bestuur heeft in de afgelopen periode veel aandacht besteed aan het op peil houden van de deskundigheid. Het bestuur is zich bewust dat aandacht voor permanente educatie zeer noodzakelijk is.

Het beleid om medewerkers van de bank deel te laten nemen aan commissies en daarmee een kweekvijver te verkrijgen voor goede bestuursleden heeft in het verslagjaar gewerkt. Beide nieuwe bestuursleden zijn goed bekend met het fonds. Merkbaar is dat door de komst van een bestuurslid uit de kring van de gepensioneerden de belangafweging nog zorgvuldiger verloopt omdat de specifieke positie en belangen door het bestuurslid vanuit

deze groep vertolkt wordt in het bestuur. Betrokkene is zich overigens bewust, dat hij de belangen van alle stakeholders moet wegen bij de besluitvorming in het bestuur.

De professionaliteit met betrekking tot het beheer van het fonds en de totstandkoming van het beleid is in het verslagjaar verder gegroeid. Het gesprek over vermogensbeheer en de keuzes daarin worden, na het vertrek van de heer Ard de Wit, die specialist was in het vermogensbeheer, nu breder in het bestuur gevoerd. Uiteindelijk komt dit de beleidsvorming van het gehele bestuur op dit punt ten goede. Het bestuur laat zich adviseren waar dat zinvol is en zet de juiste onderwerpen op de agenda met name gericht op de middellange en lange termijn.

De notulen van de bestuursvergaderingen en van de beleggingscommissie zijn van goed niveau. De argumentatie om onderwerpen op de agenda te plaatsen voor besluitvorming, alsmede de overwegingen die hebben geleid tot de genomen besluiten zijn goed terug te vinden.

Wij constateren opnieuw dat het bestuur van het pensioenfonds zijn bestuurlijke rol op een transparante en autonome wijze vervuld. Het bestuur van het fonds heeft de primaire attitude om alle belangen goed te wegen en tot evenwichtige besluiten te komen.

Het bestuur heeft het onderwerp belangenverstrengeling op de agenda gezet om daar beleid op te ontwikkelen. Inmiddels zijn ook afspraken gemaakt ter preventie van het ontstaan van belangenverstrengeling.

4.3 Mogelijke deelname aan een Algemeen Pensioenfonds (APF) en de rol van het bestuur

Het bestuur is in gesprek met zowel de raad van bestuur van KAS BANK als met een drietal andere werkgevers en pensioenfondsen in de financiële sector om de mogelijkheden van een samengaan in een APF te onderzoeken en voor te bereiden.

Het bestuur heeft het adviesbureau Sprenkels & Verschuren een onderzoek laten doen naar de mogelijke administrateur van het op te richten APF.

Het bestuur werkt actief aan de totstandkoming van het APF. Hoewel de wijze van uitvoering van de regeling formeel een verantwoordelijkheid van de onderneming is, heeft het bestuur hier een proactieve rol. Zij heeft de principebereidheid bij de raad van bestuur en de raad van commissarissen van de KAS BANK getoetst en heeft hierin voldoende mandaat gevonden om met de voorbereidende werkzaamheden door te gaan. De ondernemingsraad en het verantwoordingsorgaan zijn geïnformeerd en worden op de hoogte gehouden. Het bestuur gaat uit van drie voordelen: kostenbesparing, professioneel bestuur en gezamenlijk vermogensbeheer waarbij schaalvoordelen te behalen zijn.

Het bestuur van de KAS BANK moet de richting bepalen en uiteindelijk besluiten of doorgegaan wordt met het principebesluit om toe te treden tot een nog op te richten APF.

Aan te bevelen is dat er nu een tussenbalans wordt opgemaakt waarbij een analyse gemaakt kan worden op basis van de inmiddels beschikbare informatie en uitgewerkte aannames. Deze tussenbalans kan dan door het bestuur en indien van toepassing de

ondernemingsraad van KAS BANK beoordeelt te worden waarbij door het bestuur richting aan het totstandkoming proces kan worden gegeven.

Op deze wijze blijven ze betrokken en dragen zij de verantwoordelijkheid voor de uiteindelijke besluitvorming en de belangenbehartiging daarbij. Het bestuur heeft inmiddels besloten om het fusieproces tot APF buiten de reguliere bestuursvergaderingen te bespreken. Een projectgroep kan dan het fusieproces gaan begeleiden met een duidelijk mandaat van het bestuur. In de tussenbalans kunnen op een evenwichtige wijze de consequenties van diverse alternatieven in beeld worden gebracht. Naast de lagere kosten op enkele elementen kunnen dan ook de hogere kosten in beeld te worden gebracht, te denken valt daarbij aan kosten van professionele bestuurders en een uitvoerende organisatie.

Het verdient verder aanbeveling dat de bestuursvorm en de gevolgen daarvan voor de mensen die deel uitmaken van de diverse ringen van te voren goed geformuleerd worden. Herkenbaarheid, eigenheid en beïnvloedingsmogelijkheden verschillen afhankelijk van het te kiezen bestuursmodel waarbij de keuze voor wel of geen vertegenwoordiging in het bestuur vanuit de deelnemende bedrijven een belangrijke rol speelt. Het alternatief om door te gaan als klein pensioenfonds met een eigen bestuur kan dan integraal met alle voor- en nadelen afgewogen worden ten opzichte van het opgaan in een APF dan wel het kiezen voor een van de andere alternatieven.

Er wordt gewerkt door de ondernemingen, die opteren voor de APF met een stuurgroep en werkgroepen voor beleggingen, communicatie, uitbesteding en governance. Naar het oordeel van de visitatiecommissie is dit een goede en structurele aanpak.

4.4 Uitbesteding van de administratie aan AZL

De kwaliteit en continuïteit van de pensioen administratie kreeg in de afgelopen periode veel aandacht van het bestuur. Het besluit is genomen om op zoek te gaan naar de beste uitvoerder tegen gunstige condities. De omvang van het Pensioenfonds KAS BANK is voor enkele partijen te gering om een offerte te willen uitbrengen. Nadat expliciet rekening is gehouden met een eventueel samengaan van enkele pensioenfondsen in een APF waren enkele partijen bereid een offerte uit te brengen.

De uiteindelijke keuze is gemaakt na een degelijk proces met vooronderzoek, request for proposal en een beautyparade. Sprenkels & Verschuren heeft het bestuur hierin begeleid en een rapport opgesteld op basis waarvan een goed onderbouwde keuze kon worden gemaakt.

De visitatiecommissie adviseert in een volgend geval eerst de criteria helder te formuleren met weegcriteria voordat een onderzoek wordt ingesteld.

4.5 Invoering van het nieuwe FTK

Het bestuur heeft de invoering van het nieuwe FTK planmatig benaderd. Er is een onderzoek gedaan door adviesbureau Mercer naar de gevolgen voor de premiestelling. Al eerder is er een risicobereidheid onderzoek onder deelnemers uitgevoerd. In juni vindt er

met sociale partners een gesprek plaats over de risicohouding. Het toeslagenbeleid staat op de bestuursagenda in juni. De ABTN zal tijdig aangepast zijn.

Daarna zal er een haalbaarheidstoets en wellicht een afgeslankte ALM worden uitgevoerd.

4.6 Vermogensbeheer

Vanaf 2013 zijn duidelijke stappen gezet in de verdere professionalisering van het vermogensbeheer. Er zijn duidelijke keuzes gemaakt. Deze werkwijze is in 2014 verder doorgezet. Het beleggingsplan voor 2015 is de reflectie van een helder (versimpeld) beleid dat goed onderbouwd is en wordt uitgevoerd.

Door het bestuur is een overeenkomst aangegaan met Towers Watson voor ondersteuning van de beleggingscommissie in de persoon van de heer Jeroen Molenaar. Inmiddels worden ook andere diensten van Towers Watson afgenomen.

Het verdient aanbeveling om met alle dienstverleners afspraken te maken of, en zo ja op welke wijze, er meerdere diensten van eenzelfde dienstverleners worden afgenomen.

Het mandaat aan Delta Lloyd Asset Management (DLAM) is nog steeds te ruim en onvoldoende duidelijk. Er zijn gesprekken geweest maar dit heeft nog niet geresulteerd in nieuwe richtlijnen. Het bestuur monitort de uitvoering nauwgezet en blijft werken aan bijstelling van het mandaat.

Het vertrek van Ard de Wit leek in aanvang een aderlating, met name voor de regie over en uitvoering van het vermogensbeheer. Naar nu blijkt is dit door het bestuur goed opgevangen. Meerdere bestuursleden zijn nu directer betrokken bij de uitvoering van het vermogensbeheer. Er wordt meer kennis gedeeld in deze activiteit. De visitatiecommissie vindt dit een belangrijke en goede ontwikkeling.

5. Voortgang van de activiteiten n.a.v. de visitatie over 2013.

De visitatiecommissie heeft een aantal concrete adviezen geformuleerd in de eindrapportage over haar vorige visitatie. Het bestuur heeft aan de visitatiecommissie vervolgens verslag uitgebracht van de activiteiten die hebben plaats gevonden om de aanbevelingen tot uitvoer te brengen.

Advies:

- Het bestuur is in gesprek met andere financiële instellingen over het gezamenlijk vormen van een APF. Partijen zijn voornemens daarbij tegelijkertijd een gezamenlijke nieuwe regeling in te voeren. Overweeg deze processen afzonderlijk overeen te komen en in te voeren. Een APF biedt voordelen van schaalvergroting en is een betere basis voor continuïteit ook zonder een nieuwe (gezamenlijke) regeling.

Voortgang:

Alle deelnemende bedrijven hebben een eigen pensioenregeling. Er vinden wel gesprekken plaats over een nieuwe regeling, maar dat staat los van de vorming van een APF.

- Een aantal aanbevelingen op het gebied van de beleggingen:

Het verdient aanbeveling de rol en het mandaat van de beleggingscommissie en de externe ondersteuning in die commissie duidelijk te beschrijven.

Voortgang:
Er is een beschrijving opgesteld.

- De commissie heeft geen overeenkomst met Towers Watson aangetroffen in de verstrekte documenten.

Voortgang:
Deze overeenkomst is er nu wel.

- Een van de adviezen van de externe consultant van Towers Watson betreft de inrichting van een dynamisch beleggings- en risicobeleid. Hierover is wel in de beleggingscommissie en het bestuur gesproken, maar er heeft op dit punt nog geen besluitvorming plaatsgevonden. Hoewel in het Beleggingsplan 2014 de bestaande restricties aan het beleggingsbeleid als leidraad gelden, lijkt de definitie van het risicobudget aan de beleggingscommissie meer vrijheid te geven dan de bedoeling is.

Voortgang:
Dit punt is momenteel niet meer opportuun, omdat het bestuur besloten heeft geen dynamisch beleid te willen voeren.

- Transparantie in de kosten van het vermogensbeheer is een onderwerp dat volop in de belangstelling staat. De visitatiecommissie heeft begrepen dat de bestuursleden inzicht hebben in de kosten. Maar het zou aan te bevelen zijn in de reguliere rapportages (bijvoorbeeld de kwartaalrapportage) dit ook op te nemen.

Voortgang:
Dit is voldoende inzichtelijk gemaakt in de kwartaalrapportages.

- Door het pensioenfonds zou een Tegenpartijbeleid moeten worden geformuleerd.

Voortgang:
Door het bestuur is een uitbestedingsbeleid opgesteld. Er is nog geen specifiek tegenpartijbeleid actief.

- Het collateral management van de overlay swap portefeuille is geheel uitbesteed aan DLAM. In de beheersovereenkomst is hierover niets terug te vinden. De visitatiecommissie beveelt aan dit onderwerp nog eens nader te beschouwen, daarbij in overweging nemend of het pensioenfonds eigen ISDA's met tegenpartijen zou moeten afsluiten.

Voortgang:

Het bestuur heeft nader onderzoek gedaan naar de (juridische) status van de ISDA-overeenkomsten en geen aanleiding gevonden in de bestaande situatie veranderingen aan te moeten brengen.

- Het bestuur heeft actief stil gestaan bij het continuïteitsrisico en de bijhorende beheersmaatregel(en) van de eigen organisatie en de relatie met KAS BANK als leverancier van menskracht. Er is ter zake hiervan een beleidsdocument op gesteld. Daarnaast is men doende om met het bestuur van de KAS BANK een SLA af te sluiten.

*Voortgang:
Dit is inmiddels afgerond.*

- Na de totstandkoming van een uitvoeringsovereenkomst en een nieuwe regeling zal er een nieuw beleggingsbeleid moeten worden vastgesteld. Hierin dient er een nieuwe afweging gemaakt te worden gebaseerd op nieuwe keuzes omtrent de hardheid van de pensioentoezegging, het toeslagbeleid en het risicobeleid.

*Voortgang:
Dit punt loopt door in 2015 omdat t.g.v. het nieuwe FTK het beleid weer moet worden getoetst*

- Mandaatbeschrijving van DLAM is te ruim.

*Voortgang:
Het bestuur is hier uitvoerig mee aan de slag. De monitoring is verscherpt en met DLAM zijn continu gesprekken gaande.*

6. Aanbevelingen naar aanleiding van deze visitatie

- De commissie krijgt de indruk dat de bestuurstaak in toenemende mate een belasting is voor de bestuursleden naast het vervullen van hun dagelijkse verantwoordelijkheden. We adviseren het bestuur om dit onderling te bespreken (eventueel met de sponsor te bespreken), zodat er een toegemeten ruimte komt om de bestuurstaak te vervullen.
- Het nieuw ingezette indexatiebeleid is niet bij alle betrokkenen even duidelijk voor wat betreft de onderbouwing van het verschil in actieven en gepensioneerden. Een duidelijke uitleg over deze beleidskeuze die inzichtelijk is voor alle belanghebbenden is belangrijk voor het draagvlak van het beleid (bijvoorbeeld op de website).
- Maak een tussenbalans op van de voor- en nadelen voor diverse belanghebbenden verbonden aan eventuele deelname aan een APF t.o.v. alternatieve mogelijkheden.
- Houdt in het proces van de oprichting van de APF de besluitvormende organen explicieter aangesloten zodat zij de verantwoordelijkheid dragen voor het proces en de uiteindelijke afwegingen.

7. Oordeel en conclusie over het functioneren van het bestuur

Wij zijn het bestuur erkentelijk dat zij met ons constructief en open hebben willen spreken. De commissie heeft wederom een positieve indruk gekregen van het functioneren van het bestuur in het hectische jaar 2014. Het bestuur en de organisatie van dit pensioenfonds zijn professioneel.

De commissie is van oordeel dat het bestuur opgewassen is tegen de inhoudelijke en organisatorische complexiteit van het fonds. Bovendien meent de visitatiecommissie dat het bestuur over voldoende 'countervailing power' beschikt jegens gespecialiseerde gesprekspartners, zoals consultants of vermogensbeheerders.

De visitatiecommissie is verheugd dat het bestuur actief heeft gewerkt met de door haar in 2014 uitgebrachte adviezen. Er is veel vooruitgang geboekt. Er zijn nog wel enkele aanbevelingen die onder handen zijn. Het bestuur heeft aangegeven daar in het komende jaar aandacht voor te hebben. Ook heeft de commissie enkele nieuwe aanbevelingen gedaan voor de aankomende periode.

Tot slotte meent de visitatiecommissie dat sprake is van een goede collegiale samenwerking tussen de bestuurders en een evenwichtige taakverdeling binnen het bestuur.

8. Transparantie intern toezicht

Het verslag van de visitatiecommissie wordt op de website van het fonds geplaatst waar het inzichtelijk is en er zal door het bestuur naar worden gerefereerd in het jaarverslag en bij het verantwoordingsorgaan.

27 juli 2015

De visitatiecommissie,
Adriaan Heuzinkveld, voorzitter
Piet Molenaar
Eric Uijen

Bijlage 1

Overzicht aan Visitatiecommissie verstrekte stukken in het kader van de visitatie 2014

Nieuwe website van het fonds
Sprenkels & Verschuren Rapport selectieproces pensioenadministrateur
Beleggingsplan 2015
Kwartaalrapportages van KAS BANK (IRM Monitor) over 2014
Kwartaaloverzichten van de uitvoeringskosten over 2014
Algemene voorwaarden en offerte Towers Watson
Het mandaat van de beleggingscommissie
Uitbestedingsbeleid Pensioenfonds KAS BANK
SLA tussen KAS BANK en Stichting Pensioenfonds van de KAS BANK
Verklaring beleggingsbeginselen (in ABTN)

Correspondentie met DNB

Wijziging contactpersoon
Uitkomsten RSA belangenverstremgeling
Van en aan DNB email over VEV onder nieuw FTK
Benoeming nieuw bestuurslid
Implementatie Wet pensioencommunicatie
Benoemingen functionarissen in de beleggingscommissie
Email DNB omzetting pensioenrechten
Eindbrief uitbesteding vermogensbeheer
Bevestiging uit herstel
Pensioenpremie 2015
Uitvoeringsovereenkomst 2014
Overige correspondentie met DNB

Notulen/verslagen/correspondentie:

Notulen bestuursvergaderingen 2014
Notulen vergaderingen beleggingscommissie 2014